

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 8P/101/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4421203915
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Linda Száraz
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2022:4421203915.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky sudkyňou JUDr. Lindou Szárazovou, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: matka U. L. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. B., X. XXXX/X, v právnom zastúpení: Mgr. RNDr. Mária Zacharová, PhD., advokát so sídlom 940 02 Nové Zámky, Forgáčova bašta 7 a otec R. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. H. H. XX, O., V., t.č. R. (FI), Y. V. XX, V., o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, takto

rozhodol:

I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/35/2018 - 217 zo dňa 05.04.2019 v časti o výške výživného na maloleté dieťa: Y. L., nar. XX.XX.XXXX tak, že výživné na maloletú sa z v y š u j e zo sumy 120,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne, počnúc od 08.09.2021.

II. Zročné výživné na maloleté dieťa: Y. L., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 08.09.2021 do 13.12.2022 v sume 1 919,59 eur otec je p o v i n n ý splácať po 100,- eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok, počnúc od právoplatnosti rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa podaným návrhom domáha zvýšenia výživného na maloletú Y. L., nar. XX.XX.XXXX na sumu 250 eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že otec na výživu dcéry do roku 2020 neprispieval. Prispievať začal v auguste 2020 po tom, ako matka v októbri 20218 požiadala Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže v Bratislave o pomoc pri vymáhaní výživného. Od posledného rozhodovania súdu sa zmenili pomery hlavne v tom, že maloletá začala navštevovať základnú školu s čím sa spájajú náklady na školskú dochádzku a v súvislosti s jej vekom sa zároveň zvýšili výdavky na jej oblečenie, hygienu a stravu. Matka má okrem maloletej vyživovaciú povinnosť aj voči staršiemu synovi H. R., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je študentom na Y. škole v L.. Ďalšou zmenou pomerov je, že matka dňa 15.06.2021 musela ukončiť svoj predchádzajúci pracovný pomer a bola zaevidovaná na úrade práce. Má zdravotné problémy, poberá čiastočný invalidný dôchodok a prídavky na dve deti vo výške 51 eur mesačne. S dcérou bývajú v byte, ktorý je vo vlastníctve matkinho brata, náklady na bývanie sú cca. 70 eur mesačne, ktorú sumu platí bratovi, okrem toho hradí poplatky za internet, TV a UPC, smeti, ďalej hradí riadne i mimoriadne výdavky maloletej a tiež výdavky spojené so štúdiom staršieho syna. V roku 2018 požiadala o vyhlásenie osobného bankrotu a oddženie, pričom konkurz na jej majetok bol zrušený z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryla ani náklady konkurzu. S deťmi žijú skromne, napriek tomu výživné v sume 120 eur nepokrýva odôvodnené potreby maloletej Y., preto žiada jeho zvýšenie.

2. Matka na pojednávaní upresnila, že otec platí len výživné, ktoré sa vymáha cez centrum a to vo výške 130 eur, ktorá suma pozostáva z výživného vo výške 120 eur a zročného výživného vo výške 10 eur. Otec žiadnym iným spôsobom sa na výžive a starostlivosti maloletej nepodieľa. Matka maloletej pracuje v L., pracovnú zmluvu má dojednanú na dobu určitú, naposledy do decembra 2022, práca ju však vzhľadom na jej zdravotný stav vyčerpáva. Trpí bipolárnou asertívnou poruchou, čo je menšia forma schizofrénie, je však pod stálou liečbou. Jej aktuálny príjem je cca. 900 eur mesačne v čistom, okrem toho poberá invalidný dôchodok vo výške 220 eur mesačne a poberá prídavok na jedno dieťa v sume 25,50 eur mesačne. Čo sa týka výdavkov, začali sa zvyšovať asi pred dvoma rokmi, ale vždy sa to pokúsila zvládnuť za pomoci svojich rodičov, ktorý jej finančne pomáhali. Žiaľ, jej otec umrel, preto im jeho finančná výpomoc veľmi chýba. Matka nevládna hnutelnosť ani nehnuteľnosť. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči H., ktorý študuje v L.. Matka ďalej uviedla, že má nasledovné mesačné výdavky: nájomné + energie spolu 70 eur, UPC TV a internet 22 eur mesačne, strava doma 120 eur mesačne, smetné 80 eur ročne na tri osoby, strava matky 120 eur. Výdavky na maloletú pozostávajú z nasledujúcich položiek: obedy mesačne v škole 26 eur, ZRPŠ - 12 eur ročne, triedny fond 40 eur ročne, družina - 12 eur mesačne, hygienické potreby - okolo 15 eur mesačne, oblečenie, obuv aj do školy, spolu s úborom po rozpočítaní - 50 eur mesačne. Maloletá je zdravá, mesačne jej kupuje vitamíny v hodnote 15 eur, ďalej jej mesačne kupuje kredit do mobilu za 5 až 7 eur, školské pomôcky vyjdú mesačne okolo 20 eur, mimoškolské aktivity v období covidu nemala, inak navštevuje angličtinu, čo stojí 10 eur týždenne, s tým, že krúžky má obmedzené nielen kvôli covidu ale aj kvôli matkiným financiám. Okrem toho sú to výdavky na školské výlety a tábory. Naposledy na konci školského roka zaplatila za tábor maloletej 110 eur a na začiatku školského roka zase mala zvýšené výdavky na školské pomôcky 122,67 eur, nové oblečenie 90,58 eur, hygienické potreby 34,13 eur, rúška 4 eur, knižnicu 2 eur, darček pre pani učiteľku 8,50 eur. Kvôli online vyučovaniu maloletej musela zabezpečiť počítač, kedy synovi kúpila nový počítač vo výške 350 eur a on maloletej posunul ten svoj starší. Maloletá začala navštevovať aj plaváreň, kde jej zatiaľ zaplatila 40 eur na týždeň plus 30 eur na pomôcky, ako napr. nové plavky, plavecká čiapka, šľapky. Okrem uvedeného má na maloletú vždy aj nejaké mimoriadne výdavky, s ktorými je potrebné počítať.

3. Súd pojednával v neprítomnosti otca, podľa § 31 Civilného mimosporového poriadku. Súd v priebehu konania opakovane požiadal príslušný súd v V. o vykonanie výsluchu otca, resp. zistenie príjmových a majetkových pomerov otca z ich dostupných registrov. Napriek vynaloženému úsiliu sa dožiadanie z príslušného súdu vrátilo ako nevybavené.

4. Právna zástupkyňa matky na pojednávaní uviedla, že súd vo veci výživného naposledy rozhodol na základe návrhu z roku 2018, kedy určil výživné v sume 120 eur, čo je vzhľadom na zmenu pomerov nedostatočné. Dieťa začalo školskú dochádzku, rastie, vyvíja sa, má rôzne záujmy, ktoré sa spájajú s výdavkami. Otec sa okrem platenia výživného žiadnym iným spôsobom nezúčastňuje na výchove maloletej. V zmysle rozhodnutia činnosti súdov sa za opodstatnenú zmenu pomerov považuje aj zmena v dôsledku plynutia času. Od posledného rozhodnutia súdu uplynuli 4 roky. V rámci konania Okresného súdu Nové Zámky č.k. 11P/35/2018 bolo preukázané, že u otca sú dané možnosti a schopnosti na to, aby si zabezpečil dostatočné príjmy pre svoju výživu, ako aj pre výživu pre svoju maloletú dcéru, pričom výživné má prednosť pred inými výdavkami. Matka uviedla, aké sú náklady na odôvodnené potreby maloletej a preukázala svoj príjem a výdavky. Otec sa zámerne vyhýba komunikácii so súdom, len aby sa nemusel o dieťa starať, pričom má vedomosť o prebiehajúcom konaní. Podľa zistení matky priemerná mzda v oblasti ktorej otec žije, je asi 2.400 eur mesačne, čiže matkou požadované výživné by tvorilo iba 10 % takejto mzdy. Zároveň uviedla, že otec je konateľom obchodnej spoločnosti, čiže je predpoklad, že má aj iný príjem ako len zo závislej činnosti. V tejto súvislosti poukázala na § 63 Zákona o rodine, kedy by mal súd vychádzať z predpokladov, že výška priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima. Dôkazné bremeno je pri preukázaní príjmu na strane otca. V zmysle § 62 ods. 4 Zákona o rodine súd pri určení vyživovacej povinnosti prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa stará. O dieťa sa stará výlučne matka, čo by mal súd pri svojom rozhodnutí zohľadniť a vychádzajúc z opodstatnených potrieb maloletej žiadajú, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na sumu 250 eur mesačne, a to od podania návrhu.

5. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní navrhla podanému návrhu v plnom rozsahu vyhovieť.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, rodným listom maloletej, oboznámením spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 11P/35/2018, potvrdeniami o príjmoch a výdavkoch matky,

potvrdeniami o výdavkoch maloletej, ďalšími ku spisu pripojenými dokladmi a takto vykonaným dokazovaním zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

7. Naposledy o výživnom na maloletú bolo rozhodované na Okresnom súde Nové Zámky rozsudkom č.k. 11P/35/2018 - zo dňa 29.02.2016, kedy súd manželstvo rodičov maloletej rozviedol a maloletú zveril do starostlivosti matky, otca zaviazal na platenie výživného vo výške 120 eur mesačne.

8. Podľa § 78 odsek 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

9. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sami sa živiť.

10. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

11. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

12. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnuté vynaložiť.

13. Podľa § 75 odsek 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

14. V danom prípade došlo k zmene pomerov na strane maloletej, ako aj na strane rodičov. Zmena pomerov na strane maloletej spočíva v tom, že jej odôvodnené potreby sa zvýšili na oblečenie, stravu, obuv a najmä v súvislosti s nástupom na základnú školu, a to náklady na školské pomôcky a tiež mimoriadne výdavky v súvislosti s nástupom do školy, s pandémiou Covid-19 ako aj inými mimoriadnymi výdavkami vyskytujúcimi sa aj počas roka.

15. Pokiaľ ide o pomery na strane matky, je zamestnaná v spoločnosti L., s.r.o. s priemerným mesačným čistým príjmom vo výške 900,16 eur, okrem toho je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 220 eur mesačne (s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere 60 %) a prídavku aktuálne na jedno dieťa vo výške 30 eur. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť ani hnuteľnosť vyššej hodnoty. Matke naďalej trvá vyživovacia povinnosť voči H. R., nar. XX.XX.XXXX, ktorý navštevuje Y. N. V. v L., fakultu U. a F. V. V rokoch 2020-2021 matka pracovala v spoločnosti H. A. s.r.o., kde mala priemernú mzdu vo výške 555,48 eur. Matka býva s maloleťou v byte svojho brata, kde má náklady na bývanie vo výške 70 eur mesačne (nájomné a energie), ktorú sumu platí bratovi, ktorý následne uhrádza pravidelné zálohy za elektrinu, plyn ako aj platby bytovému družstvu. Ďalej má nasledovné mesačné výdavky: poplatok za UPC 19,20 eur, poplatok za odpad 7 eur, okrem toho bežné výdavky na stravu, oblečenie, obuv, hygienické potreby, ďalej výdavky na maloletú a syna.

16. Pokiaľ ide o pomery na strane otca, je konateľom spoločnosti L. & J., s.r.o., IČO: XXXXXXXX, so sídlom L., X.. R. XX. V roku 2019 a 2020 za spoločnosť nebolo podané daňové priznanie. Otec vlastní motorové vozidlo zn. Chrysler, rok výroby 2001, ktoré je v premávke. Podľa údajov dostupných z internetu priemerná mesačná mzda na Slovensku je v roku 2022 vo výške 1.295 eur.

17. Súd skúmajúc odôvodnené potreby maloletej, ako aj osobné a zárobkové možnosti a schopnosti rodičov dospel k záveru, že návrh matky je dôvodný, preto zvýšil výživné na maloletú na sumu 250 eur mesačne od podania návrhu, t.j. od 08.09.2021, keďže potreby maloletej sa od posledného rozhodovania o výživnom podstatne zvýšili na oblečenie, stravu, obuv a najmä v súvislosti s nástupom na základnú školu, a to náklady na školské pomôcky a tiež mimoriadne výdavky v súvislosti s nástupom do školy, s pandémiou Covid-19 ako aj inými mimoriadnymi výdavkami vyskytujúcimi sa aj počas roka.

18. Podľa názoru súdu otcovi, ktorý by mohol na území Slovenska dosahovať priemernú mesačnú mzdu vo výške 1.295 eur, nič nebráni v tom, aby platil výživné vo výške 250 eur mesačne a tak sa zodpovedne postavil k plneniu svojej vyživovacej povinnosti. Napriek vynaloženému úsiliu do vyhlásenia rozsudku neboli zistené príjmové a majetkové pomery otca, preto pri rozhodovaní súd vychádzal z príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať na území Slovenskej republiky, t.j. aspoň priemernú mesačnú mzdu vo výške 1.295 eur. Súd pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal okrem odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa aj z možností a schopností otca, ako výživou povinného rodiča, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, prihliadol na príjem otca, ktorý by mohol dosahovať na území Slovenskej republiky, t.j. vo výške 1.295 eur, ako aj ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej je možné postihnúť príjem povinného rodiča približne v rozsahu 20 % - 30 % na plnenie všetkých jeho vyživovacích povinností s prihliadnutím na osobitosti daného prípadu, čo v danom prípade u otca pri jeho posudzovaných príjmoch predstavuje rozpätie súm 250 až 390 eur mesačne. Súd uznal nasledovné mesačné výdavky maloletej: alikvótna časť výdavkov na bývanie 48,10 eur (bývanie 35 eur, UPC 9,6 eur, komunálny odpad 3,5 eura), strava 120 eur, školské obedy 20 eur, hygienické potreby 15 eur, oblečenie a obuv 50 eur, lieky a výživové doplnky 20 eur, školské pomôcky 20 eur, družina 12 eur, kredit na mobil 5 eur, kultúrne vyžitie + tábory 20 eur, doučovanie 40 eur, mimoriadne výdavky 20 eur, spolu 390,10 eur. Preto pokiaľ otec zaplatí sumu 250 eur a matka tiež prispeje na výživu maloletej po zohľadnení jej každodennej starostlivosti minimálne sumou 140 eur mesačne, tak budú pokryté všetky odôvodnené potreby maloletej. Otec môže prispievať na výživu maloletej v sume 250 eur mesačne bez ohrozenia vlastnej výživy, a to aj s poukazom na zákon č. 601/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého životné minimum na jednu plnoletú fyzickú osobu činí od 01.07.2022 činí 234,42 eur mesačne. Teda, keď otec zaplatí zo svojho priemerného mesačného príjmu, ktorý činí 1.295 eur výživné 250 eur na maloletú, zostane mu ešte 1.045 eur, čo je o 810,58 eur mesačne viac, ako činí jeho životné minimum. Otcovi teda zostane ešte dostatočne vysoká suma na jeho výživu, zaplatenie nákladov na živobytie a reprodukciu vlastnej pracovnej sily. Súd preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

19. Zvýšením výživného na 250 eur mesačne od 08.09.2021 vznikol otcovi nedoplatok na výživnom za obdobie od 08.09.2021 do 13.12.2022 spolu 1919,59 eur, ktorú sumu vypočítal nasledovne: od 08.09.2021 do 30.09.2021 je to 99,59 eur ($130:30=4,33\text{eur} \times 23\text{dni}=99,59\text{eur}$) + od 01.10.2021 do 13.12.2022, t.j. $14 \times 130\text{eur}=1820$ eur, spolu $1820+99,59=1919,59$ eur, ktorú sumu mu súd povolil splácať po 100 eur mesačne podľa § 232 odsek 3, 4 Civilného sporového poriadku, aby zaplatením naraz celého nedoplatku nedošlo k ohrozeniu jeho životného minima a zároveň, aby potreby maloletej boli čo najskôr uspokojené. Súd dáva do pozornosti, že pri počítaní zročného výživného narábal len so zvýšenou časťou výživného ($250-120=130$), pretože nebolo preukázané, či má otec nedoplatok na výživnom, resp. v akej výške je tento dlh.

20. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Proti tomuto rozsudku nemôže podať odvolanie matka a kolízny opatrovník, nakoľko sa tohto práva vzdali.